

educational process]. *Medical education*. Ternopil, 1. pp.83–88. [in Ukrainian].

5. Dralova, O. A., Usachova, O. V. & Konakova, O. V. (2021). Suchasni tekhnologii u vykladanni dystsypliny “Dytiachi infektsiini khvoroby” u zakladakh vyshchoi osvity [Modern technologies in teaching the discipline “pediatric infectious diseases” in institutions of higher education]. *Medical education*. Ternopil, 2. pp.17–22. [in Ukrainian].

6. Kashuba, M. O. & Kucher, S. V. (2021). Novi chasty – novi vyklyky (osoblyvosti medychnoi osvity v novykh realiakh) [New times – new challenges (features of medical education in new realities)]. *Medical education*. Ternopil, 1. pp.136–141. [in Ukrainian].

7. Mahrlamova, K. (2020). Vykladach vyshchoi medychnoi shkoly odna z kliuchovykh fihurreformy

vyshchoi medychnoi osvity [A teacher of the higher medical school is one of the key figures of the higher medical educational reformation]. “*Youth and market*”. *Monthly scientific-pedagogical journal*. Drohobych, Vol.1 (180). pp.31–36. [in Ukrainian].

8. Pantiuk, T., Pantiuk, M., Hamerska, I. & Denysiak, Yu. (2020). Innovatsii v osviti: neobkhdnist, sutnist, zmist [Innovations in education: necessity, essence, content]. “*Youth and market*”. *Monthly scientific-pedagogical journal*. Drohobych, Vol.6–7 (185–186). pp. 6–10. [in Ukrainian].

9. Polukhtovych, T. & Melnychuk, Yu. (2021). Tsinnist znan u rozvytku osobystosti [The value of knowledge in the development of personality]. “*Youth and market*”. *Monthly scientific-pedagogical journal*. Drohobych, Vol.1 (187). pp. 100–103. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 25.03.2022

УДК: 378.091.212:004

DOI:

Лада Чемоніна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Бердянського державного педагогічного університету

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

Статтю присвячено актуальній проблемі формування медіаграмотності майбутнього вчителя початкової школи. Здійснено аналіз досліджень науковців, виділено аспекти становлення медіаграмотного здобувача вищої освіти. Відзначено роль дисципліни “Основи медіаграмотності майбутніх учителів початкової школи” у підготовці медіаграмотних фахівців, зацентовано увагу на її змістовому наповненні, подано стислий коментар щодо викладання тем і організації роботи студентів.

Стаття буде в пригоді викладачам закладів вищої освіти й учителям, які викладають курс медіаграмотності.

Ключові слова: медіаграмотність; медіаосвіта; здобувач вищої освіти; майбутній учитель початкової школи; види медіа; медіазасоби.

Літ. 12.

Lada Chemonina, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the Primary Education Department Berdiansk State Pedagogical University

MEDIA LITERACY OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS: PRACTICAL ASPECT

The article is devoted to the topical issue of future primary school teacher’s media literacy formation. The role of media literacy in the formation of information and digital competence as one of the basic competencies of modern primary education professionals, which is to understand the identity of orientation in the information space, ways to obtain information and manage it to meet their own needs and the requirements of today’s information society, as well as providing quality education in higher education, is noted in the article.

The author has analyzed foreign and domestic scholars’ research, noted their positions on the interpretation of the concept of “media literacy”, theoretical and practical aspects of becoming a media literate higher education applicant.

The analyzed scientific works allowed stating the active search of researchers in line with the outlined problem and at the same time insufficient disclosure of the issue of practical training of a media literate primary school teacher in a higher education institution.

The article states that the introduction of the discipline “Fundamentals of Future Primary School Teachers’ Media Literacy” to the curriculum of students majoring for 013 “Primary Education” will contribute to the training of media literate professionals. Emphasis is placed on the content of the mentioned above course, the optimal number of hours that should be devoted to its teaching. The author offers a list of lectures and practical classes’ topics, which are divided into appropriate modules, gives a brief comment on the teaching of some topics and the organization of higher education applicants’ work.

The article presents examples of using the activity approach and strategies of critical thinking technology in the course "Fundamentals of Future Primary School Teachers' Media Literacy" which will contribute to the formation of higher education applicants' professional and key competencies.

The article will be useful both for teachers of higher education and basic secondary education who give a course aimed at developing individual's media literacy.

Keywords: media literacy; media education; higher education applicant; future primary school teacher; types of media; media tools.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій спричинив їхнє домінування в усіх сферах діяльності сучасної людини й активне споживання нею медіапродукції. Сьогодні навряд чи пересічний громадянин будь-якої країни світу уявляє своє життя без мережі Internet, мобільного зв'язку, телебачення, кінематографу та преси. Події останніх кількох років сприяли поповненню цього списку ще й такою дефініцією, як "дистанційне навчання". І хоча переважна більшість західноєвропейських держав уже має певний досвід щодо організації освітнього процесу "на відстані", Україна робить лише перші кроки в цьому напрямі. Одним із ключових питань, яке наразі має вирішити національна освітянська спільнота, є підготовка медіаграмотного вчителя, зокрема вчителя початкової школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти формування медіаграмотного педагога висвітлено у працях таких вітчизняних учених і дослідників, як: Н. Громова, А. Єрмоленко, С. Ізбаш, І. Карп'юк, Г. Онкович, І. Сахневич, К. Шворах тощо.

Так, Г. Онкович наголошує на необхідності впровадження у процес професійної підготовки майбутніх учителів навчальної дисципліни медіаосвітнього характеру задля формування в них медіаграмотності, що знадобиться їм як у процесі набуття фахових компетентностей, так і протягом усього життя [7].

Для нас значущими є погляди Н. Громової, яка вбачає у медіаграмотності не тільки загальну мету сучасної шкільної освіти, а й важливу фахову компетентність учителя Нової української школи [2].

Подібну точку зору висловлює й А. Єрмоленко. За переконанням ученої, ця якість сучасного фахівця освітньої галузі є багатовимірною та не застиглою категорією, в основі якої покладена розгалужена система компетентностей [3].

Не менш важливою щодо становлення й розвитку української медіаосвіти є позиція І. Сахневич. На її думку, формування медіаграмотності майбутніх учителів уможливується через використання медіаосвітніх засобів, зокрема графічних органайзерів [8].

Справедливими вважаємо зауваження С. Ізбаш

та О. Ярової стосовно особливостей підготовки майбутніх учителів до впровадження медіаграмотності. Дослідниці переконані, що показником медіакультури майбутніх фахівців є обізнаність у сфері медіаграмотності, наявність вміння ефективно використовувати у навчанні загальновідомі та власні медіаресурси, готовність до розвитку творчого потенціалу, сформованість компетенцій щодо проведення інтерактивних уроків, здатність швидко реагувати на оновлення освітніх ресурсів і засобів медіаінформації та вносити відповідні зміни до програмного матеріалу [5].

Незважаючи на позитивну динаміку наукових розвідок в руслі зазначеної проблеми, питання щодо практичного аспекту підготовки медіаграмотного майбутнього вчителя початкової школи залишається малодослідженим.

Мета статті – визначити особливості практичного аспекту підготовки медіаграмотного вчителя початкової школи на прикладі викладання навчальної дисципліни "Основи медіаграмотності майбутніх учителів початкової школи" для студентів спеціальності 013 "Початкова освіта"

Виклад основного матеріалу. Реформування системи освіти в Україні зумовило оновлення переліку базових компетентностей сучасного фахівця у галузі початкової освіти. Однією з них виступає інформаційно-цифрова, що передбачає здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства, а отже, – і медіаграмотність учителя початкової школи.

Як стверджують зарубіжні фахівці в галузі медіаосвіти (Д. Букінгем, К. Ворсноп, Л. Мастерман, О. Федоров та ін.), медіаграмотність визначається активністю особистості, її здатністю як сприймати і створювати, так і аналізувати й оцінювати медіаінформацію, розуміти контексти функціонування медіа в сучасному світі, кодові та репрезентаційні системи, що використовується засобами медіа. Ми погоджуємось із позицією названих вище учених у тому, що життєдіяльність такої людини має характеризуватися громадянською відповідальністю [10; 11; 12].

На думку українського дослідника О. Барішпольця, медіаграмотність – поняття багатозначне. З одного

боку, науковець тлумачить цю дефініцію як сукупність мотивів, знань, навичок, умінь і можливостей, які забезпечують добір, сприймання, використання та критичний аналіз інформації, що надходить із засобів медіа; здатність використовувати ЗМІ з метою задоволення власних інформаційних потреб, оцінювати, створювати та передавати повідомлення, використовуючи їхнє жанрове розмаїття, аналізувати складні процеси соціокультурного і політичного контексту функціонування медіа в суспільстві. З іншого боку, О. Баришполець вбачає у медіаграмотності комплекс умінь і навичок щодо користування технікою мас-медіа та спілкування за їх допомогою [1]

Нам імпонує позиція й інших вітчизняних науковців (В. Іванов, О. Волошенко, В. Різун та ін.), які тлумачать медіаграмотність як інтегровану характеристику особистості педагога, що ґрунтується на мотивах, знаннях, уміннях, спроможності, а також здатності організувати медіаосвіту школярів [4].

Наведене формулювання перегукується із визначенням названої вище дефініції, уміщеним у “Концепції впровадження медіаосвіти в Україні” (нова редакція). У цьому документі зазначено, що медіаграмотність – це складник медіакультури, яка стосується вміння користуватися інформаційно-комунікативною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів, успішно здобувати необхідну інформацію, свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію, отриману з різних медіа, відділяти реальність від її віртуальної симуляції, тобто розуміти реальність, сконструйовану медіаджерелами, осмислювати владні стосунки, міфи і типи контролю, які вони культивують [6].

Зі свого боку К. Шворак та І. Карпик слушно зауважують, що сьогодні саме медіакомпетентність і медіаграмотність учителя є тими визначальними ресурсами, які забезпечують ефективність освітнього процесу в Новій українській школі [9].

Подані вище позиції науковців підтверджують правомірність твердження О. Баришпольця стосовно визначення ознак особистості, що забезпечують її ефективне функціонування у медіасередовищі, тобто критерії медіаграмотності. До них науковець справедливо відносить медіаактивність, аналітичність і селективність, які на практиці реалізуються через рівні медіаграмотності – високий, середній, низький та нульовий [1].

Аналіз наукових праць дослідників у галузі медіаосвіти дає нам підставу констатувати

необхідність уведення до навчальних планів підготовки учителів початкової школи дисципліни, вивчення якої забезпечуватиме підготовку медіаграмотних фахівців. На нашу думку, такою може бути дисципліна “Основи медіаграмотності майбутніх учителів початкової школи”. Визначимо змістове наповнення названого курсу за умови, що обсяг годин складає три кредити. Тематичний план дисципліни “Основи медіаграмотності майбутніх учителів початкової школи” може висвітлювати такі проблемні питання:

Змістовий модуль 1 Теоретичні основи медіаграмотності:

Тема 1.1-1.2 Медіаосвіта і медіаграмотність як складники педагогічної освіти

Змістовий модуль 2 Видове розмаїття сучасних медіа:

Тема 2.1 Телебачення, радіо і преса як структурні одиниці мас-медіа

Тема 2.2 Кіномистецтво та його роль у медіапросвітництві здобувачів початкової освіти

Змістовий модуль 3 Медійне світосприйняття учнів початкової ланки ЗЗСО:

Тема 3.1 Медіасоціалізація молодших школярів

Тема 3.2 Медіатекст як чинник світосприйняття здобувачів початкової освіти

Змістовий модуль 4 Основні аспекти медіабезпеки учнів початкової школи:

Тема 4.1 Профілактика маніпулятивного впливу засобів медіа на свідомість молодших школярів

Тема 4.2 Формування у здобувачів початкової освіти компетенцій щодо пошуку і створення безпечної медіапродукції

Змістовий модуль 5 Використання традиційних медіазасобів в освітньому процесі сучасної початкової школи:

Тема 5.1-5.2 Традиційні медіазасоби та їх роль у формуванні ключових компетентностей учнів 1–4 класів

Змістовий модуль 6 Теоретико-практичні основи використання інноваційних медіазасобів у процесі навчання молодших школярів:

Тема 6.1-6.2 Інноваційні медіазасоби в освітньому процесі сучасної початкової школи.

Під час ознайомлення студентів із навчальним матеріалом курсу викладач акцентує їхню увагу на ключових аспектах з кожної теми. Продемонструємо це на прикладі кількох тем.

Так, висвітлюючи матеріал теми 1.1, необхідно допомогти здобувачам вищої освіти розмежувати поняття медіаосвіти і медіаграмотності, з’ясувати, як визначити рівень медіаграмотності особистості, схарактеризувати підходи до класифікації засобів медіа, визначити їхні функції, а також правові основи медіа. На практичному

занятті з теми “Медіаосвіта і медіаграмотність як складники педагогічної освіти” пропонуємо студентам такі види аудиторної роботи:

- об’єднайтесь у пари та за допомогою методу “Прес” обґрунтуйте значення засобів медіа і масової інформації у розвитку сучасного учня початкової школи;

- об’єднайтесь у трійки й у процесі аналізу Концепції впровадження медіаосвіти в Україні з’ясуйте, на основі яких принципів запроваджуються форми медіаосвіти в Україні;

- змініть склад трійок згідно з вимогами інтерактивної стратегії “Ротаційні трійки” та складіть перелік функцій медіа;

- напишіть висловлювання на тему “Роль медіаосвіти у професійному становленні вчителя початкової школи”.

Опрацьовуючи теоретичний блок другого модуля (тема 2.1: Телебачення, радіо і преса як структурні одиниці мас-медіа; тема 2.2: Дитячий кінематограф і медіапросвітництво) доцільно зосередити увагу студентів на ключових поняттях, як-от: телебачення, радіо, преса, газети, журнали, комп’ютерні гри, кіно, кінематограф тощо. У процесі ознайомлення майбутніх учителів початкової школи із телепродукцією викладач має характеризувати особливості вітчизняних і зарубіжних дитячих телевізійних каналів, за необхідності звертаючи увагу на маніпулятивні дії стосовно аудиторії юних глядачів.

З метою забезпечення діяльнісного підходу до формування медіаграмотності здобувачів вищої освіти доцільно запропонувати їм скористатися власними гаджетами для пошуку інформації стосовно вітчизняних дитячих радіостанцій. Для виконання цього завдання студенти можуть об’єднатись у групи. За таких умов викладач може провести ранжування: представники груп витягають фант із назвою радіостанції, роботу якої за кілька хвилин має представити кожна група. Розкриваючи зміст питання щодо дитячої преси, викладач має звернути увагу майбутніх учителів початкової школи на такі ключові моменти: визначення поняття “преса”; особливості дитячої періодики; історія виникнення дитячої преси в Україні; сучасні вітчизняні періодичні видання для дітей.

Практичне заняття з теми “Телебачення, радіо і преса як структурні одиниці мас-медіа” передбачає виконання студентами як завдань домашнього практикуму, так і аудиторну роботу, а саме:

- складіть каталог навчальних онлайнігор для здобувачів початкової освіти й обговоріть його на практичному занятті;

- схарактеризуйте один із дитячих журналів (список періодичних видань пропонується викладачем);

- об’єднайтесь у команди та проаналізуйте діяльність і продукцію одного із дитячих телеканалів; результати спільної діяльності презентуйте візуально під час практичного заняття.

Окрему увагу здобувачів вищої освіти, на нашу думку, доцільно приділити кіномистецтву як виду медіа. У процесі ознайомлення майбутніх фахівців із лекційним матеріалом (тема “Кіномистецтво та його роль у медіапросвітництві здобувачів початкової освіти”) викладач має звернути увагу студентів на дефініції “кінематограф”, “кіномистецтво”, “кінотвір”, “кіно”. У такий спосіб здобувачам вищої освіти вдасться з’ясувати специфіку цього виду медіа, розрізняючи ігрове, документальне й анімаційне кіно.

За нашим переконанням, практичне заняття із зазначеної вище теми варто спрямувати на аналіз продуктів усіх видів кіно. Із цією метою завдання домашнього практикуму мають бути зорієнтовані на перегляд і аналіз кінотворів. Для його виконання викладач може використовувати діяльнісний підхід щодо організації роботи майбутніх учителів початкової школи: об’єднані в команди студенти повинні переглянути вітчизняні та зарубіжні кінострічки для дітей з метою подальшого їх аналізу. У такий спосіб з’являється можливість розвивати не тільки медіаграмотність здобувачів вищої освіти, а й їхнє критичне мислення.

Не менш важливим аспектом підготовки медіаграмотного вчителя початкової школи, на наш погляд, є його обізнаність щодо маніпулятивних технологій впливу медійних засобів на свідомість людини. Під час заняття лектор має розкрити етимологію поняття “маніпуляція” й окреслити способи маніпуляції ЗМІ, характеризуючи найосновніші з них (наприклад: “Спіраль мовчання”, “Сендвіч”, дезінформація, міфи, створення інформаційної реальності, емоційний резонанс тощо).

Досвід роботи дає нам підставу стверджувати, що мотивацією стосовно засвоєння студентами зазначеного вище матеріалу може виступати завдання пошукового характеру, запропоноване викладачем під час лекції, а саме: об’єднайтесь у команди та, користуючись гаджетами, знайдіть інформацію, як запобігти маніпулюванню свідомістю з боку ЗМІ; за допомогою вправи “Лайк – дизлайк” визначте саме ті способи запобігання маніпуляції, які стануть у нагоді під час роботи з учнями початкової школи.

На практичному занятті майбутні фахівці в галузі початкової освіти під час аудиторної роботи, об'єднавшись у команди, мають представити одногрупникам певну інформацію за допомогою одного зі способів маніпуляції свідомістю, а інші повинні здогадатися, який саме спосіб маніпуляції було обрано певною командою та за допомогою стратегії “Прес” (технологія розвитку критичного мислення) запропонувати шляхи з'ясування правди. На етапі рефлексії викладач може використати методи “Сенкан”, “Ромашка Блума”, “Хрестики-нулики” тощо.

Висновки. Отже, на прикладі аналізу змістового наповнення окремих модулів навчальної дисципліни “Основи медіаграмотності майбутніх учителів початкової школи” визначено особливості практичного аспекту формування медіаграмотності студентів: діяльнісний підхід до організації роботи кожного здобувача вищої освіти; застосування на заняттях технології розвитку критичного мислення; практичне ознайомлення майбутніх учителів-фасилітаторів НУШ із медіапродукцією та медіазасобами, способами безпечного користування ними і запобігання маніпуляції. Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у визначенні ролі предметів професійного циклу щодо формування медіаосвіченого й медіаграмотного фахівця в галузі початкової освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барішполець О. Український словник медіакультури. Київ : Міленіум, 2014. 196 с.
2. Громова Н. Формування медіакомпетентності майбутнього вчителя-словесника в курсі “Методика навчання української мови”. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Науковий журнал Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. 2020. № 8 (102). С. 119–130.
3. Єрмоленко А. О. Медіакомпетентність як необхідна складова професійної майстерності сучасного педагога. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. Вип. 137. Чернігів, 2016. С.330–333.
4. Іванов В. Ф. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручн. / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк, В. В. Різун. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с.
5. Ізбаш С., Ярова О. Особливості підготовки майбутніх вчителів інформатики до впровадження медіаграмотності. *Молодь і ринок*. Щомісячний науково-педагогічний журнал. Дрогобич, 2019. № 6 (173). С. 56–59.
6. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosvity-v-ukraini-nova-redaktsiya/> (дата звернення: 07.03.2022).
7. Онкович Г. Професійно-орієнтована медіаосвіта

у вищій школі. *Вища освіта України*. Теоретичний та науково-методичний часопис. 2014. № 2. С. 80–87.

8. Сахневич І.А. Використання графічних органайзерів як медіаінформаційних засобів на практичних заняттях з англійської мови в закладах вищої технічної освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка. Дрогобич: Видавничий дім “Гельветика”, 2020. Вип. 27. С. 205–211.

9. Шворак К., Карпик І. Медіакомпетентність та медіаграмотність базові компетентності педагога НУШ. *Молодий вчений*. Науковий журнал. Херсон, 2018. № 12.1 (64.1). С. 9–12.

10. Buckingham, D. (1990). Media Education: From Pedagogy to Practice. In: Buckingham, D. (Ed.). *Watching Media Learning: Making Sense of Media Education*. London, New York, Philadelphia: The Falmer Press, pp. 3–15.

11. Masterman, L. A Rational for Media Education / Masterman, L. Kubey R. (Ed.) *Media Literacy in the Information Age*. New Brunswick & London : Transaction Publishers, 1997. pp. 15–68.

12. Worsnop C. *Assesing Media Work*. Mississauga : Wright Communication, 1996. 80 p.

REFERENCES

1. Baryshpolets, O. (2014). *Ukrainskyi slovnyk mediakultury [Ukrainian Dictionary of Media Culture]*. Kyiv, 196 p. [in Ukrainian].
2. Hromova, N. (2020). *Formuvannia mediakompetentnosti maibutnoho vchytelia-slovesnyka v kursy "Metodyka navchannia ukrainskoi movy"* [Formation of media competence of the future teacher-linguist in the course “Methods of teaching the Ukrainian language”]. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. Scientific journal of Sumy State Pedagogical University of A.S. Makarenko. Sumy: Sumy State Pedagogical University of A.S Makarenko, No. 8 (102), pp. 119–130. [in Ukrainian].
3. Yermolenko, A. O. (2016). *Mediakompetentnist yak neobkhdna skladova profesiinoi maisternosti suchasnoho pedahoha* [Media competence as a necessary component of the professional skills of a modern teacher]. *Journal of the Chernihiv National Pedagogical University. Series: Pedagogical sciences*. Chernihiv, Vol. 137, pp. 330–333. [in Ukrainian].
4. Ivanov, V.F., Volosheniuk, O.V. & Rizun, V.V. (2012). *Mediaosvita ta mediahramotnist* [Media education and media literacy]. Kyiv, 352 p. [in Ukrainian].
5. Izbash, S. & Yarova, O. (2019). *Osoblyvosti pidhotovky maibutnikh vchyteliv informatyky do vprovadzhennia mediahramotnosti* [Peculiarities of preparation of future teachers of informatics to implementation of media literacy]. *Youth and market*. *Monthly scientific-pedagogical journal*. Drogobych, Vol. 6 (173), pp. 56–59. [in Ukrainian].
6. *Kontseptsiia vprovadzhennia mediaosvity v Ukraini (nova redaktsiia)* (2016). [The concept of implementing media education in Ukraine (new edition)]. Available at:

**СПІВПРАЦЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ І СІМ'Ї
У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

<https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontsepsiya-vprovadzhennya-mediaosvity-v-ukraini-nova-redaktsiya/> (Accessed 7 March 2022). [in Ukrainian].

7. Onkovych, H. (2014). Profesiino-oriientovana mediaosvita u vyshchii shkoli [Professionally-oriented media education in higher school]. "Higher education of Ukraine". *Theoretical and scientific-methodical journal*, No.2, pp. 80–87. [in Ukrainian].

8. Sakhnevych, I. A. (2020). Vykorystannia hrafichnykh orhanaizeriv yak mediainformatsiinykh zasobiv na praktychnykh zaniattiakh z anhliiskoi movy v zakladakh vyshchoi tekhnichnoi osvity [The use of graphic organizers as media information in practical English classes in institutions of higher technical education]. "Current issues of the humanities". *Interuniversity collection of scientific works of young scientists of Drohobych State Pedagogical University of Ivan Franko*. Drohobych:

Helvetica Publishing House, Vol. 27, pp. 205–211. [in Ukrainian].

9. Shvorak, K. & Karpik, I. (2018). Mediakompetentnist ta mediahramonist bazovi kompetentnosti pedahoha NUSH [Media competence and media grammarian basic competencies of teacher NUSH]. "Young scientist". *Scientific journal*. Kherson, Vol. 12.1 (64.1), pp. 9–12. [in Ukrainian].

10. Buckingham, D. (1990). Media Education: From Pedagogy to Practice. In: Buckingham, D. (Ed.). *Watching Media Learning: Making Sense of Media Education*. London, New York, Philadelphia: The Falmer Press, pp. 3–15. [in English].

11. Masterman, L. A (1997). Rational for Media Education. Kubey R. (Ed.). *Media Literacy in the Information Age*. New Brunswick & London : Transaction Publishers. pp. 15–68. [in English].

12. Worsnop, C. (1996). *Assesing Media Work*. Mississauga : Wright Communication. 80 p. [in English].

Стаття надійшла до редакції 18.04.2022

УДК 373.2.015.311: 316.362

DOI:

Світлана Лозинська, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри початкової та дошкільної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
Надія Калагурка, студентка кафедри початкової та дошкільної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка

**СПІВПРАЦЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ І СІМ'Ї
У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

У статті проаналізовано одну з важливих вимог оновленого Базового компонента дошкільної освіти – запровадження принципу педагогіки партнерства; розглянуто проблему взаємодії сім'ї та закладу дошкільної освіти на сучасному етапі; вказано функції, які виконує сім'я; наголошено на необхідності зв'язку сімейного і суспільного виховання дітей дошкільного віку; зазначено ефективні форми та методи співпраці з батьками вихованців та розкрито значення співробітництва задля гармонійного розвитку дітей дошкільного віку.

Ключові слова: заклад дошкільної освіти; педагоги, сім'я; батьки; діти; виховання; взаємодія; форми та методи співпраці; освітній процес.

Лит. 5.

Svitlana Lozynska, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor,
Associate Professor of the Primary and Preschool Education Department
Ivan Franko National University of Lviv
Nadiia Kalahurka, Student of the Primary and Preschool Education Department of
Ivan Franko National University of Lviv

**COOPERATION BETWEEN THE PRESCHOOL INSTITUTION AND THE FAMILY IN
THE UPBRINGING OF PRESCHOOL CHILDREN AT THE PRESENT STAGE**

The article analyzes one of the important requirements of the updated Basic component of preschool education (12.01.2021) – the introduction of the principle of pedagogy of partnership, based on respect, trust, equality, responsibility, volunteerism of all its participants.

The problem of interaction between the family and the preschool institution at the present stage is considered. The functions performed by the family are indicated, namely: educational, economic-household, emotional, the function of spiritual communication, the function of forming the experience of social life and sexual-erotic function (according to T. Ponimanska).

An emphasis is placed on the need to link family and social upbringing of preschool children. The family